

Kruisweg

Openingslied: Als alles duister is

Als al-les dui-ster is, ont-steek dan een lich-tend vuur dat nooit meer
dooft, vuur dat nooit meer dooft. Als al-les dui-ster is, ont-steek dan een
lich-tend vuur dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer dooft.

The image shows a musical score for the song 'Als alles duister is'. It consists of three staves of music in G major (one sharp) and 4/4 time. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a double bar line and a repeat sign. The second staff has a fermata over the first measure. The third staff ends with a double bar line and repeat dots.

Welkom en Inleiding

Allen zingen: De Moeder stond door smart bevangen

Moe - der stond door smart be - van - gen
en met tra - nen langs haar wan - gen
waar haar zoon ge - krui - sigd hing.

The image shows a musical score for the song 'De Moeder stond door smart bevangen'. It consists of three staves of music in B-flat major (two flats) and 4/4 time. The lyrics are written below the notes. The first staff has a fermata over the first measure. The second staff has a fermata over the first measure. The third staff ends with a double bar line and repeat dots.

en het was haar in haar lijden
of een zwaard haar kwam doorsnijden
dat dwars door het hart heen ging.

1^e Statie: Jezus wordt ter dood veroordeeld

Ofschoon Pilatus geen schuld in Jezus vond, liet hij Hem geselen en leverde hij Hem over om Hem ter dood te laten brengen.

Hier wordt een mens tot in zijn diepste waardigheid ontkend.

Hier wordt een mens een voorwerp van willekeur.

Hier wordt een mens tot speelbal van meedogenloze machten en berekening.

Wat Jezus overkwam, overkomt nog steeds ontelbare mensen. Ook in onze dagen schreit het onrecht dat mensen wordt aangedaan, ten hemel.

Er zijn krachten aan het werk die er op uit zijn om mensen te beroven van hun waardigheid en van hun rechten.

Eeuwige, U doorgrondt ons en kent ons. U weet wat er in ons omgaat en kijkt naar ons met mededogen. Leer ons naar elkaar te kijken met barmhartige ogen, zonder elkaar te negeren, maar ook zonder te oordelen. Laat ons vol verwondering zien naar Jezus, de rechtvaardige bij uitstek, maar weerloos in de handen van de mensen.

Amen.

Allen zingen: Hoe verdrietig en verloren
was de toch zo uitverkoren
moeder die Hem 't leven gaf.

2^e Statie: Jezus neemt zijn kruis op

Jezus droeg zelf zijn kruis. Hij was gekomen met open handen en als kwetsbaar mens: hij neemt nu het lijden op zich.

Tot het einde toe zal hij dit kruis dragen om het over te dragen in de handen van zijn Vader in de hemel.

Altijd zijn er mensen die het kruis op hun schouders nemen, die lijden aan het onrecht dat hun en anderen wordt aangedaan. Ook zij dragen dit kruis om het te planten voor het aanschijn van onze hemelse Vader.

Eeuwige, over heel de wereld dragen mensen hun kruis, laat hen die delen in uw lijden, ook delen in uw verrijzenis en verheerlijking, breng allen die anderen kwaad doen, tot bekering, laat hen inzien wat ze aan het doen zijn.

Amen.

Allen zingen: Ze moest klagen, ze moest rouwen
en ze beefde bij 't aanschouwen
van zijn vreselijke straf.

3^e Statie: Jezus valt voor het eerst

Het kruis is te zwaar. Jezus bezwijkt onder het gewicht, zijn draagkracht is niet groot genoeg.

Het onrecht is te groot om te torsen. Hij moet verder. Hoe? Hij raakt in zichzelf gekeerd, denkt alleen aan de pijn. Wanhopig kijkt hij om zich heen, wie helpt mij?

Allen die zich inzetten om het leed van mensen te dragen en te verlichten, ervaren hun zwakte en machteloosheid. Zij strekken hun handen uit naar God, maar niet altijd krijgen zij antwoord. Waarom ben je zo ver, mijn God? Vaak moet je geloven zonder te ervaren.

Eeuwige, waar was U tijdens de kruisweg van Jezus? Waar bent U wanneer mensen kinderen vallen in de handen van anderen? Houdt U niet ver van wie U roepen. Neem ons bij de hand en doe ons opstaan, zoals U hem deed opstaan: Jezus, de levende. Amen.

Allen zingen: Wie voelt er geen tranen komen
die daarheen wordt meegenomen,
waar hij Christus' moeder vindt?

4^e Statie: Jezus ontmoet zijn moeder

Niemand kan zonder zijn moeder, ook Jezus niet. Zij staat langs de weg die Jezus gaat, machteloos en biddend. Zij helpt hem de kracht te vinden het kruis te dragen. Een oogopslag is een wereld van begrip. Samen gaan zij verder.

Overal ter wereld verkeren jonge mensen in nood. Overal sterven mannen en vrouwen in de bloei van hun leven. Wat een zegen als je dan een moeder hebt die je bijstaat.

Eeuwige, over heel de wereld torsen moeders mede het kruis van hun kinderen, laat hen die delen in uw lijden, ook delen in uw verrijzenis en verheerlijking, en breng allen die anderen kwaad doen, tot bekering.

Amen.

Allen bidden: Wees gegroet, Maria, vol van genade.
de Heer is met u.
Gij zijt de gezegende onder de vrouwen,
en gezegend is Jezus, de vrucht van uw schoot.
Heilige Maria, Moeder van God.
Bid voor ons zondaars,
nu en in het uur van onze dood.
Amen

5^e Statie: Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis te dragen

God zij dank zijn er niet alleen toeschouwers maar ook helpers. Dat mocht ook Jezus ervaren. Simon blijkt bereid om het vernederende kruis van Jezus mede te dragen.

Wat een weldaad is het als je telkens weer mensen ontmoet die een hand uitsteken, die een bemoedigend woord spreken, die je een eind op weg helpen.

Doodgewone mensen doen vaak buitengewone dingen als zij te maken krijgen met de nood van een ander.

Eeuwige, altijd zijn er weer mensen die op een of andere wijze opkomen voor anderen, laat hen die delen in uw lijden, ooit delen in uw verrijzenis en verheerlijking, en breng allen die anderen kwaad doen, tot bekering.

Amen.

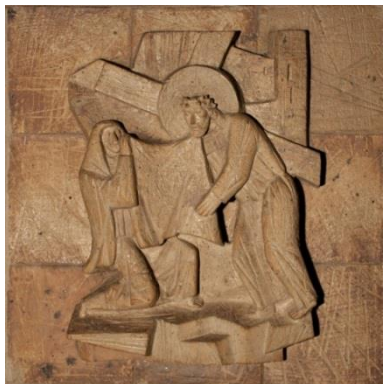
Allen zingen: Vrouw van liefde en genade,
wil toch op mijn schouders laden
alles wat u lijden doet.

6^e Statie: Veronica droogt het gezicht van Jezus

Vrouwen leggen vaak een ongelooflijke moed aan de dag. In heel zijn openbaar leven kon Jezus rekenen op de hulp van vrouwen.

Ook in zijn ontluistering weken zij niet van zijn zijde, zij overwinnen hun angst.

Veronica is daar een voorbeeld van; zij reinigt zijn geschonden gelaat.

In alle landen waar mensen worden misbruikt, zijn het dikwijls vrouwen die duidelijk en daadwerkelijk protest aantekenen, vaak met gevaar voor eigen leven. Meer dan wie ook weten zij uit ervaring dat het menselijk leven heilig is en niet geschonden mag worden.

Eeuwige, op onze levensweg komen we allerlei situaties tegen. Help ons daarbij te doen wat gedaan moet worden. Help ons tranen te drogen, wonden te helen, onze stem te laten klinken bij onrecht en geweld. Geef ons voldoende rust om in aandacht te leven. Maak ons krachtig en moedig in het volgen van ons hart. Amen.

Allen zingen: Zij zag wat Hij heeft geleden
voor het kwaad dat mensen deden,
zag de zweepen, zag het slaan,

hoorde 't kind, door haar gedragen,
stervende om bijstand vragen,
zag hoe Hij is doodgegaan.

7e Statie: Jezus valt voor de tweede maal

Eén keer vallen is erg, twee keer vallen is vernederend. Jezus heeft deze vernedering ondergaan. Het lijden was niet meer te overzien. Hij nam de last van de wereld op zich en moest ervaren dat ook hij zelf gedragen moest worden.

Vallen doen we allemaal, soms door oorzaken buiten ons om, soms ook door eigen schuld, soms juist op momenten dat wij ons sterk wanen. Dan is het een troost te weten dat we zelf gedragen worden door een liefde en barmhartigheid die geen grenzen kennen

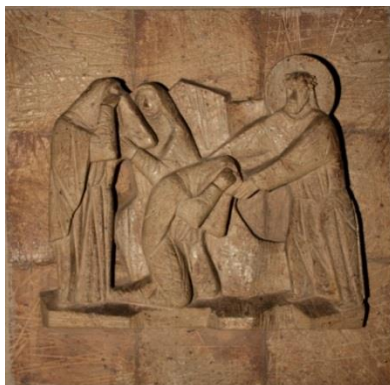
Eeuwige, uit het stof van de aarde heeft U ons gemaakt. U blies ons bij onze geboorte de adem in de neus. Help ons om op te staan, elke keer weer opnieuw, als wij gevallen zijn in het stof. Geef ons de kracht om elkaar overeind te helpen, opdat wij rechtop kunnen staan voor uw ogen, in navolging van Jezus. Amen.

Allen zingen: 'k Wil mijn hart aan Hem verpanden,
laat mij dan van liefde branden
opdat ik Hem zo ontmoet.

8^e Statie: Jezus troost de wenende vrouwen

Anderen troosten, terwijl je zelf ten dode bedroefd bent, lijkt een onmogelijke taak. Jezus heeft, ondanks zijn lijden, nog aandacht voor de mensen buiten hem. Wat hem overkomt, kan morgen hun zonen overkomen. Zij huilen over hem, zij huilen over zichzelf.

Hij wordt door medelijden overmand wanneer hij de treurende vrouwen ziet.

Zij die zelf lijden, zijn vaak beter dan wie ook in staat om anderen te troosten; zij weten wat er in anderen omgaat. Lijden en verdriet kunnen egocentrisch maken. Lijden en verdriet zijn ook in staat ongekend heilzame krachten in ons te wekken.

Eeuwige, wees met uw troost en kracht bij al die mensen die iemand verliezen aan de dood, die een leeg gat voor zich zien. Help hen open te staan voor de liefdevolle nabijheid voor hun naasten, opdat zij de toekomst weer tegemoet durven treden. Wees bij de mensen die troost bieden, die de moed hebben in de buurt te blijven van hen die rouwen. Geef hen kracht en geduld om te spreken en te luisteren.

Amen.

Allen zingen: Moeder, wil mijn hart bezeren
met de wonden die Hem deren,
die zo nederig wilde zijn

om te lijden voor mijn zonden.
Laat mij lijden aan zijn wonden,
laat mij delen in zijn pijn.

9^e Statie: Jezus valt voor de derde maal

Driemaal vallen is te veel. Jezus is volkomen machteloos, hulpeloos en uitgeput. Hij kan niet meer. Toch moet hij verder.

Jezus preekte een koninkrijk van liefde en gerechtigheid. Hij werd een speelbal van een koninkrijk van haat en onrecht.

Ieder heeft wel eens het besef niet meer verder te kunnen, aan de grens van zijn vermogen te zijn. Maar dan kan zwakheid kracht worden, als wij gaan beseffen dat niet wij maar God de drager en genezer is van ons onvermogen.

*Eeuwige, waarom heeft U hem alleen gelaten, uw Mensenzoon? Waarom laat U ons soms aan onszelf over, op moeilijke momenten in ons leven? Waarom laten wij elkaar soms in de steek? God, wees voor ons de grond die ons draagt, nu en in het uur van onze nood.
Amen.*

Allen zingen: Laat mij huilen aan uw zijde,
laat het kruis ook mij doen lijden
tot ik zelf eens doodgaan moet.

10^e Statie: Jezus wordt van zijn kleren beroofd

Beroofd worden van alles wat je dierbaar is, zelfs van je kleren, is de meest ontluisterende ervaring die je mee kunt maken.

Jezus werd ontdaan van wat hem bescherming gaf en hem dierbaar was.

Zo deelde Hij het lot van mensen die moeten leven na geweld dat zij hebben ondergaan.

Als beeld van God voelen wij ons geroepen om ons waardig te kleden en te gedragen, en zo naar buiten uit te stralen wat wij innerlijk zijn.

Het is ongelooflijk kwetsend als ons dit recht ontnomen wordt, als wij te kijk worden gezet.

Eeuwige, wij willen U bidden voor alle slachtoffers in de handen van mensen die willen grijpen en graaien. Bedek hen met de mantel van liefde en mededogen. Dat zij zich toch gedragen weten door U, gesterkt door uw liefde.

Amen.

Allen zingen: 'k Wil mij naar het kruis begeven
om daar met u mee te leven
in wat Hem zo lijdens doet.

11^e Statie: Jezus wordt aan het kruis genageld

Hij werd als crimineel beschouwd en daarom als een onmens aan het kruis genageld. De mens bij uitstek wordt ontmenselijkt en teruggebracht tot een ding.

Dagelijks worden mensen verontmenselijkt, als vuilnis behandeld, gemaakt tot voorwerp van vermaak en moordlust: om wanhopig van te worden.

Gelukkig zijn er ook ontelbaren die er alles aan doen om de slachtoffers te bevrijden, soms ten koste van hun eigen welzijn en leven, en omwille van de liefdevolle God.

Eeuwige, het leed en de pijn die velen te dragen hebben zijn te groot, zo kan het niet blijven doorgaan, de maat is al lang vol. Zie het niet langer aan dat er gespeeld wordt met het leven van kwetsbare mensen.

Wij bidden voor allen die vervolgd worden, mishandeld en vermoord, voor allen die het slachtoffer zijn van haat en onverdraagzaamheid, voor alle lotgenoten van Jezus, de gekruisigde. Amen.

Allen zingen: Stralende, ik moet u eren,
wil u toch niet van mij keren,
laat mij huilend bij u staan

12^e Statie: Jezus sterft aan het kruis

Hij is niet doodgegaan: Hij is vermoord. Omdat Hij in de weg liep van machthebbers en hun vriendjes, omdat Hij niemand heeft ontzien met de striemen van zijn mond, omdat Hij een nieuwe wereld wilde, een nieuw hart in de mens en een nieuwe geest. Zij zijn niet doodgegaan: zij zijn vermoord, al zijn vrienden van het begin én zij die in zijn spoor zijn opgekomen voor vervolgden tot op de dag van vandaag. In de bijbel staat: Het was omstreeks drie uur in de middag; Hij liet een luide schreeuw en gaf de geest...

De paaskaars wordt gedooft

Allen zingen: Niemand leeft voor zichzelf,
niemand sterft voor zichzelf,
wij leven en sterven voor God onze Heer,
aan Hem behoren wij toe...(3x)

13^e Statie: Jezus in de armen van zijn moeder

Maria ontvangt Jezus terug. Dezelfde schoot die Hem eens heeft gebaard, is nu zijn rustplaats. Wat we zien is een terechtgestelde, die eindelijk van zijn lijden verlost is; wat we verwachten is zijn opstanding.

Veel plaatsen op de wereld zijn bezaaid met doden, slachtoffers van ziekten en ongelukken, van moord en doodslag, van oorlogen en aanslagen. Hiermee is hun leven niet ten einde; hun wacht een nieuwe toekomst, een nieuw leven, niet meer aan te tasten door de macht van het kwade.

Eeuwige, die wij zorgzame vader en moeder noemen, overal ter wereld moeten ouders ervaren wat het is om een kind te verliezen. De dood van een kind verduistert de toekomst. Doe allen die rouwen om de dood van hun kind uw troostende liefde ervaren die Gij koestert voor ons mensen, uw kinderen. Amen.

Allen zingen: Laat zijn pijnen mij genaken,
laat het kruis mij dronken maken
van de liefde voor uw Zoon

en wil dan mijn voorspraak wezen
als ik 't helse vuur moet vrezen
na het oordeel voor zijn troon.

14^e Statie: Jezus in het graf

Jezus rust in zijn graf, in afwachting van zijn opstanding. God, onze Vader, zal woord houden en Hem door zijn Geest op de derde dag doen opstaan.

Wij allen zullen hem mogen volgen door dood naar verrijzenis.

In een lang proces nemen wij afscheid van onze dierbaren die ons voorgingen in de dood, soms gebroken door verdriet. Maar het is geen afscheid voorgoed, want eens zullen wij allen opnieuw tot leven komen om voor altijd bij elkaar te zijn met de Heer in ons midden.

*Eeuwige, U die het leven wil voor mensen, U vertrouwen wij onze lieve doden toe. Wij leggen hen neer in de aarde, wij leggen hen neer in uw handen. Doe hen opstaan om te leven samen met Jezus, die werd neergelegd in onze aarde, maar die U deed opstaan om te leven, bij U.
Amen.*

Allen zingen: Laat het kruis over mij waken,
laat zijn dood mij sterker maken,
zodat Hij me begeleidt

en mijn ziel, als 't lijf moet sterven,
de verrukking doet verwerven
die de hemel ons bereidt,

Kruishulde

*Eeuwen geleden stond er een kruis
op een heuvel buiten de stad.
Hij – die niet boven zijn mens zijn uitgreep –
is gegrepen door de machthebbers.
Geen plaats voor deze mens,
geen kans,
geen hand meer om uit te steken,
geen voet om op te staan.
Aan het kruis op de heuvel blijft Hij in ons midden,
volop geleefd tussen lief en leed,
gegroeid in wijsheid,
gegroeid in menselijke liefde,
trouw tot over de dood,
zorgzaam gebleven tot aan het eind
voor mensen om Hem heen.*

Allen: Gaan wij in zijn spoor verder tot er honderd bloemen
bloeien.

Iedereen die dat wil, komt naar voren om een bloem bij het kruis
neer te leggen, of ook zonder bloem het kruis te groeten en te
eren.

Lied: Lam Gods dat zo onschuldig

Lam Gods, dat zo on - schul - dig,
zo ein - de - loos ge - dul - dig
aan 't schand' - lijk kruis - hout lijdt:
't Is al voor on - ze zon - den,
uw pij - nen en uw won - den:
Gij, Die de On - schuld zel - ve zijt.

Lam Gods, Gij wildet sterven,
uws Vaders liefde derven
in eindeloze pijn.
Gij sloegt op ons uw ogen
in godd'lijk mededogen
en wildet onz' Verlosser zijn.

Lam Gods, nimmer volprezen,
leer ons de zonden vrezen,
waarvoor Gij stierft aan 't kruis.
Wil Gij ons eenmaal geven
het onvergankelijk leven
bij U in 't hemels Vaderhuis.

Na de kruisverering

Zoek niet naar mijn graf, want je zult het niet vinden. Mijn handen zijn nu de handen van anderen, die strijden voor gerechtigheid. Mijn stem roept in andere stemmen. Mijn droom leeft voort bij anderen. Ik zal opstaan en leven in de idealen, die ik had. En zij, die mijn droom delen, zullen altijd weer nieuwe rozen doen bloeien. Weet dat ik pas sterf, als jullie mijn idealen niet meer zullen uitdragen. Weet dat ik pas sterf, als ik niet meer leef in mijn volgelingen. Weet dat ik pas sterf, als jullie niet meer geloven in het licht van mijn klimmende zon.

Allen zingen: Klimmende zon, Licht dat ons laadt met licht,
Liefde die liefde wekt, Vuur dat ons loutert.
Voer ons de dood voorbij. Stem die ons roept.
Bron. Hart. Begin en einde. Onze Vader. (3x)

Gebed

Eeuwige God,
U hebt zich laten kennen als Vader van Christus.
Hem hebt Gij door de duisternis van de dood heen
bestemd tot leven bij U.
Wij bidden U:
haal ons omhoog als wij in wanhoop verzinken,
en doe ons nu opstaan en geloven.
Maak ons tot mensen die op U vertrouwen,
die geloven in Uw Naam: Ik zal er zijn.
Neergehaald maar niet verloren
willen wij ons aan U vasthouden.
Want ook nu trekt U voor ons uit.
Dat vragen we u in Zijn naam.
Amen.

Iedereen verlaat in stilte de kerk..

U wordt van harte uitgenodigd om het vreugdevolle feest van de Verrijzenis van Jezus in de Paaswake (zaterdagavond) en op Paaszondag mee te komen vieren.

